

OKUL GAZETESİ

<https://cigirganortaokulu.meb.k12.tr>

SARIKAMIŞ HAREKÂTI

SARIKAMIŞ

KARA YAZILAN DESTAN

Türk milletinin tarihini baştan başa saran ve gurur vesilesi olan vasıflarından biri de vatan için, bağımsızlık için, kutsal değerler için gözünü kırpmadan canını feda edebilmesidir. Bunun en önemli belgelerinden birisi de 1914-1915 yıllarında gerçekleştirilen

Sarıkamış Harekâtı'dır. Bu mühim harekât, amaçları ve sonuçları ile Türk tarihinin en mühim bölümlerinden birini oluşturmaktadır. Zira bu harekâtın sonunda on binlerce şehit verdik. Verilen şehit sayısı 78.000 civarındaydı ve kahraman askerlerimizin 60 bin kadar soğukla mücadele ederken şehit düşmüştü.

Bugün üzerinde yaşadığımız cennet vatanımızın kolay kazanılmadığını, vatanımızın korunması uğrunda sayısız şehit verdiğimizizi bilerek yaşamak; aziz şehitlerimizin bu kutlu mirasına layık olmak gibi asil ödevlere sahip olduğumuzu biliyoruz. Sarıkamış Harekâtının 109. yıl dönümünde aziz şehitlerimizi rahmetle ve minnetle yâd ediyoruz.

Sarıkamış Harekâtı'nın neden yapıldığını ve nasıl sonuçlandığını anlamak için dönemin şartlarına göz gezdirmek lazım. Sarıkamış Harekâtı öncesinde Avrupa'da ve Osmanlı Devleti'nin çevresinde çeşitli çekişmeler yaşanıyordu. Bu çekişmeler 1914 yılında I. Dünya Savaşı'nın başlamasına neden oldu. Osmanlı Devleti de bu savaşa Almanya, Avusturya-Macaristan ve Bulgaristan ile ittifak yaparak katıldı. Osmanlı Devleti'nin karşısında ise Fransa, İngiltere, Rusya ve İtalya gibi devletler vardı.

Savaşa giren Osmanlı Devleti, Doğu Cephesi'nde Rusya ile çarpışmaktaydı. Buradaki 3. Ordu birlikleri, Hasan İzzet Paşa komutasında Ruslara karşı başarılı sonuçlar elde etti hatta Ruslardan az da olsa bir miktar toprağımızı geri almıştı. Ancak ordumuzun teçhizatı yetersizdi. Hasan İzzet Paşa, İstanbul'dan bu husus için yardım talep etti. Fakat yardım için gönderilen gemiler Karadeniz'de batırıldı.

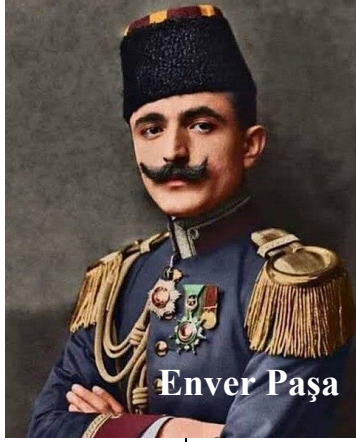
Aralık ayına gelindiğinde Enver Paşa, kaybedilen toprakları geri almak ve doğudaki Türklerle birleşmek amacıyla Sarıkamış Harekâtını başlatmak istedi. 22 Aralık'ta bu harekât başladı. Yapılan plana göre Hafız Hakkı Paşa komutasındaki 10. Kolordu, Oltu'yu ele geçirip Rus kuvvetlerini püskürtecekti. Daha sonra geri dönerek 9. Kolordu'ya destek verecek ve ikisi birlikte Sarıkamış'ı ele

geçireceklerdi. Ancak planlanan iki günlük yürüyüş, dört güne uzadı. Hafız Hakkı Paşa, talimatların dışında hareket ederek Göle ve Ardahan'a doğru ilerledi. Enver Paşa, Sarıkamış'a ilerlemişken Hafız Hakkı Paşa henüz buraya gelememişti.

26 Aralık tarihinde tekrar başlayan taarruz askerlerimizin soğukla mücadelesi hâline dönüşüyordu. Kahraman askerlerimiz, donarak şehadete eriyordu. Buna rağmen askerlerimiz Sarıkamış'a ilerliyordu. Ani gelişen Türk taarruzu

karşısında şaşırان Ruslar hızla geri çekilmeye başladılar. Başköy, Beyköy ve Boyalı bölgesine kadar ilerleyenler birlikler, Selim bölgesinde bir Rus hastanesini de ele geçirdiler. Bilinenin aksine Mehmetçik düşmana tek bir kurşun bile atmadan şehit olmamıştı. Ancak askerimiz sadece düşmanla değil, çetin kış şartlarıyla da mücadele ediyordu. On binlerce Mehmetçik donarak, hastalığa yenik düşerek ve düşmanla kahramanca çarpışarak şehit düştü. 4 Ocak 1915 günü Türk ordusunun Erzurum'a doğru geri çekilişi başladı.

Sarıkamış Harekâtı'ndan çok kısa bir süre sonra kahraman milletimiz, Çanakkale'de yüz binlerce şehit verdi. Bu savaşlar neticesinde bütün dünya Türk milletinin bağımsızlığına ne derece düşkün olduğunu bir kez daha anlamış oldu.

Enver Paşa

Hafız Hakkı Paşa

SARIKAMIŞ İÇİN ANLATINLAR

**Yedek Subay Halil Bey (Ataman)
anılarını şöyle yazmıştır:**

"Öncelikle Narman perişan bir köy yıkıntısıydı. Nasıl anlatacağım bilemiyorum, anlatacaklarım insanın yüreğini parçala-yan, inanılması güç şeyler. Ben ilk gördüğüm anda öyle sarsılmışım ki neredeyse ayakta duramayıp, yere düşecektim. Kasabanın girişinde kocaman ve insan cesetlerinden oluşan bir loda (küme, yığın), 80 belki 100 metre uzunluğunda bir ölüler tepesi görülüyor. Bu ceset lodası 2500 veya daha fazla babayiğit askerlerin cesetlerinin üst üste atılmasından meydana gelen, upuzun bir tepe."

Kurmay Subay Şerif Bey "Sarıkamış" adlı kitabında şöyle anlatıyor:

"Yol kenarında karların içinde çömelmiş bir asker, bir yığın karı kollarıyla kucaklamış, titreyerek, feryat ederek dışleriyle kemiriyordu. Kaldırıp yola sevk etmek istedim. Beni hiç görmedi, zavallı çıldırmıştı. Bu suretle şu lanetli buzullar içinde biz belki on bin kişiden fazla insanı bir günde karların altına bıraktık ve geçtik."

Rus Kafkas Ordusu Kurmay Başkan Vekili Dük Aleksandroviç Petroviç Sarıkamış'ta gördüklerine anılarında şöyle yer vermiş:

"İlk sırada diz çökmüş 9 kahraman. Mavzerleriyle nişan almışlar, tetiğe asılmak üzereler ama asılamamışlar... ikinci sırada cephan taşıyanlar var, sandıkları bir avuçlamışlar ki kâinattan hırslarını almak istiyor gibiler. Öylesine kaskatı kesilmişler... Ve sağ başta Binbaşı Nihat. Dimdik ayakta, başı açık, saçları beyaza

boyanmış, gözleri karşıda... Allahuekber dağlarındaki son Türk müfrezesini teslim alamadım. Bizden çok evvel Allah'larına teslim olmuşlardı."

Sarıkamış'ta verdiğimiz şehitlerimizi Mehmet Âkif'in şu dizeleri ile bir kez daha anıyor, minnetle ve rahmetle yâd ediyoruz:

...

Âsım'ın nesli... diyordum ya... nesilmiş gerçək:

İşte çiğnetmedi nâmûsunu, çiğnetmeyecek.

Şühedâ gövdesi, bir baksana, dağlar, taşlar...

O, rükû olmasa, dünyâda eğilmez başlar,

Yaralanmış temiz alnundan, uzanmış yatıyor;

Bir hilâl uğruna, yâ Rab, ne güneşler battıyor!

Ey, bu topraklar için toprağa düşmüş, asker!

Gökten ecdâd inerek öpse o pâk alnı değer.

...

Ey şehîd oğlu şehîd, isteme benden makber,

Sana âgûşunu açmış duruyor Peygamber.

...

Bastığın yerleri "toprak!" diyerek geçme, tanı!

Düşün altındaki binlerce kefensiz yatını.

Sen şehîd oğlusun, incitme, yazıktır atanı;

Verme, dünyâları alsan da, bu cennet vatanı.

...

Kaynaklar:

<https://sarikamis.meb.gov.tr/www/sarikamis-harekati/icerik/388>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1479857>

<https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2153413>

<https://kars.meb.gov.tr/www/sarikamis-sehitleri-sarikamis-sehitleri-hikayesi/icerik/2412>

Safahat, Mehmet Âkif Ersoy, İnkılap Yayınevi

BU TOPRAKTA İZİN VAR

Sarıkamış Harekâtı'nın
109. yılında aziz şehitlerimizi
rahmet ve minnetle yâd ediyoruz.

T.C. GENÇLİK VE
SPOR BAKANLIĞI

TÜRKİYE
YÜZYILI

TÜRKİYE CUMHURİYETİNİN YÜZÜNCÜ YILI

T.C. KARS VALİLİĞİ